

Posudek diplomové práce

Téma:	Analýza učebnicových materiálů z hlediska osvojení suprasegmentální zvukové stránky jazyka
Autor:	Daniela Siekliková
Vedoucí dipl. práce:	PhDr. Pavla Nečasová, Ph.D.
Oponentka:	PaedDr. Dagmar Švermová

Diplomová práce se zabývá problematikou nácviu jevů suprasegmentální roviny zvukové stránky jazyka a místem tohoto tématu v učebnicích pro výuku němčiny jako cizího jazyka. Osvojování intonačních prvků bývá v praxi často zanedbáváno jako nedůležitý jazykový jev. Pro úspěšnou komunikaci jsou však intonační dovednosti významné a jejich nácviu by měl mít ve výuce pro výuku německého jazyka svoje jasné místo.

Práce je členěna do šesti základních kapitol, je doplněna obsahem, úvodem, závěrem a resumé v němčině včetně příloh.

V úvodu je specifikováno téma a cíl diplomové práce. Ve druhé kapitole diplomantka vymezuje základní pojmy nutné pro zpracování tématu. Zabývá se normou a kodifikací standardní německé výslovnosti, pojmy fonetika a fonologie. Ve třetí kapitole se již věnuje teoretickému popisu suprasegmentální stránky jazyka. Postupuje logicky od nejmenší jednotky této roviny – slabiky, charakterizuje problematiku slovního a větného přízvuku. Objasňuje pojem intonace, kdy správně odlišuje pojetí v širším a užším smyslu. Bylo by vhodné z hlediska následující analýzy tuto podkapitolu doplnit o vysvětlení, jak je ve vlastní analýze chápán tento pojem, tedy v širším smyslu jako soubor intonačních prostředků nebo v užším smyslu jako větná melodie.

Ve čtvrté kapitole definuje pojem učebnice a zabývá se katalogy kritérií pro analýzu učebnic. V následující kapitole na základě prostudovaných katalogů vymezuje vlastní kritéria a kategorie pro analýzu zvolených učebnic. V šesté kapitole jsou pak uvedeny výsledky analýzy zvolených učebnic. Pro analýzu diplomantka zvolila čtyři učebnicové soubory splňující společná kritéria, jako je např. úroveň dosahovaných dovedností a věku žáků cílové skupiny. Nejdříve obecně charakterizuje celý učebnicový komplex, poté vždy následuje analýza příslušných dílů komplexu z hlediska prosodiky. Věnuje se především početnímu zastoupení jednotlivých cvičení. Zjištěná fakta sumarizuje v tabulkách, v nichž jsou uvedeny absolutní hodnoty i procentuální podíl na celkovém počtu cvičení v příslušném díle. Slovně pak objasňuje zastoupení čtyř základních kategorií (slovní a větný přízvuk, intonace, rytmus). Na závěr uvádí diplomantka tabulkový přehled všech analyzovaných učebnic z hlediska počtu cvičení.

Přínosná pro didaktiku německého jazyka je i sedmá kapitola, uvádějící výsledky výzkumu stavu využívání učebnic při osvojování suprasegmentální stránky jazyka učiteli při výuce na středních školách. Výzkumný vzorek tvořilo šestnáct učitelů ze sedmi středních škol. Výzkum dokládá, že suprasegmentálním jevům se věnuje velmi málo času, nejproblematictější místo zaujímá větná melodie a větný přízvuk. Významným poznatkem je i ta skutečnost, že pouze přibližně polovina učitelů se domnívá, že učebnice jim v dostatečné míře napomáhá při nácviu jevů suprasegmentální roviny jazyka.

Seznam použité literatury je uveden správně dle normy ISO (snad až na určité nesrovnalosti v citaci internetových zdrojů), je v dostatečném rozsahu pro diplomovou práci a svědčí o dobrém přehledu diplomantky v dané problematice.

Uvedené přílohy jsou zvoleny adekvátně a vhodně doplňují téma a obsah práce. Formální stránka práce odpovídá stanoveným normám, vytknout by se daly určité stylizační chyby (např. často opakované slovo „rozlišuje“ na str. 29 apod.).

Celkově hodnotím předloženou diplomovou práci jako velmi dobrou, splňující stanovený cíl a rovněž kritérium přínosu k řešení problematiky analýzy učebnicových souborů z hlediska osvojování suprasegmentální zvukové roviny německého jazyka.

Vzhledem k výše uvedenému hodnocení doporučuji práci k obhajobě.

Autorka by si měla k obhajobě připravit odpovědi k následujícím bodům:

1. Objasněte pojetí intonace v analyzovaných učebních komplexech.
2. Uveďte stručný souhrn výsledků výzkumu mezi učiteli a zdůrazněte jeho možné konsekvence pro praxi.

V Praze dne 29. prosince 2009

PhDr. Pavla Nečasová, Ph.D.
katedra germanistiky

